

ERFGOEDPLATFORM

WAT WORDEN UW UITDAGINGEN VOOR DE NIEUWE REGEERPERIODE?

COVID-19 zet de wereld op zijn kop. Nederland zag er letterlijk even anders uit, met stille straten en pleinen. Op weg naar een nieuwe realiteit gaan we in ons land opnieuw of verder aan de slag met dat waar we voor staan. Met alle onzekerheden over het nieuwe normaal, vragen we uw aandacht voor een zestal grote thema's waar erfgoed een belangrijke rol bij speelt. Erfgoed is het visitekaartje van Nederland, het cement in de samenleving, een hub voor internationale samenwerking en een niet te onderschatten economische factor. Het huidige erfgoedbeleid deugt en moet gehandhaafd blijven. Maar er zijn zorgen over een aantal toekomstige ontwikkelingen.

GEEF ERFGOED EEN PLEK IN UW VERKIEZINGSPROGRAMMA

1. Erfgoed & KLIMAAT

De effecten van klimaatverandering zullen de komende jaren meer zichtbaar worden. Droogte, wateroverlast en bodemdaling zijn sluipmoordenaars voor groen en monumentaal erfgoed. Voor het behoud van dit erfgoed moet geïnvesteerd worden in kennis over en aanpak van funderingsproblematiek. De effecten van droogte, warmte en extreme weersomstandigheden hebben effect op de duurzaamheid en veiligheid van ons erfgoed en het archeologisch bodemarchief, maar ook voor tuinen en parken rond historische buitenplaatsen in ons land. De erfgoedsector kan met verhalen en objecten inspiratie bieden aan hedendaagse en toekomstige uitdagingen zoals het klimaat. Als sector van de culturele duurzaamheid zetten we *Perspective* naast *People, Planet en Profit*. Wij vragen u extra te investeren in kennisontwikkeling en budget te reserveren voor ondersteunende maatregelen voor eigenaren. Dit kan door het reserveren van budget voor een programma Erfgoed en Klimaat.

2. Erfgoed & LEEFOMGEVING

De druk op de ruimte blijft ook de komende jaren groot. Er zijn meer woningen nodig, onze infrastructuur blijft groeien en de energietransitie vraagt ruimte voor zonnepanelen, windturbines, trafo-stations en hoogspanningslijnen. Verandering is niet nieuw, de schaal en het tempo wel. Goede ontwerpers gebruiken erfgoed als randvoorwaarde en inspiratiebron voor de nieuwe opgaven. De verbouwing van een historische fabriek of gevangenis tot woon- en werkplek is nu eerder regel dan uitzondering. Maar dat gaat niet vanzelf. Hoe benutten we in de toekomst allemaal de potentie en inspiratie die onze kastelen en historische buitenplaatsen, landgoederen, beschermde stads- en dorpsgezichten, archeologisch en agrarisch erfgoed en molens ons aanreiken? Hoe zorgen we ervoor dat een nieuw landschap met woontorens en distributiecentra logisch verbonden is met de pareltjes van ons erfgoed? Een programma

rond Erfgoed en Leefbaarheid kan zorgen voor meer draagvlak bij burgers, die straks een rol krijgen in de geheel nieuwe besluitvormingstrajecten van de Omgevingswet. Duurzaamheid en leefbaarheid, te combineren in, rond en met ons erfgoed: dat is de uitdaging voor de toekomst.

3. Erfgoed & DIGITALISERING

COVID-19 heeft ons laten zien wat het belang is van digitalisering als we niet de straat op mogen. Nederland doet het op een deel van dit terrein goed: in vergelijking met Europese landen loopt Nederland voorop in hoeveelheid en kwaliteit van gedigitaliseerde collecties en de samenwerking op dat terrein. Mede door de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed wordt Nederland internationaal gezien als een gidsland op dit gebied en zoeken buitenlandse partners Nederlandse collega's op voor kennisuitwisseling. De uitdaging en winst op dit terrein liggen de komende jaren vooral op verbinding van het digitaal erfgoed over de instellingen, collecties en landsgrenzen heen om online verhalen te vertellen die op fysiek niveau niet mogelijk zijn. De waarde daarvan is in de afgelopen maanden ruimschoots aangetoond.

Een investeringsbudget erfgoed en digitalisering kan worden ingezet om voor de erfgoedsector een ideale balans te vinden tussen offline en online activiteiten voor het publiek en te investeren in de noodzakelijke deskundigheidsbevordering die daarvoor bij de erfgoedinstellingen noodzakelijk is. Hierdoor is de erfgoedsector beter in staat om voor de inwoners van Nederland en het toerisme de rijke verhalen beter te vertellen en inclusiviteit te bevorderen. Daarnaast behoudt het Nederlandse erfgoedveld hierdoor zijn internationale voorbeeldfunctie en blijft het in Europees verband een belangrijke en relevante speler. Investing in innovatieve digitale technieken als kunstmatige intelligentie en 3D-digitalisering schept mogelijkheden voor beter beheer, behoud en monitoring van het erfgoed en het waarborgen van kwaliteits- en veiligheidsstandaarden. →

4. Erfgoed & ONDERNEMERSCHAP

De huidige pandemie en de door het kabinet getroffen noodmaatregelen laten zien dat gesubsidieerde overheidsinstellingen kunnen overleven dankzij een noodfonds. Echter: de afgelopen decennia heeft de overheid juist ingezet op marktwerking. Particuliere instandhouders en cultureel ondernemers hebben laten zien heel veel te kunnen zonder grote overheidsbijdragen, maar als bezoekers wegblijven valt hun omzet weg en daarmee hun basis om voort te kunnen bestaan. Juist deze instellingen en organisaties ondervinden hier de gevolgen van. Hetzelfde geldt voor particuliere eigenaren van mobiel erfgoed, zoals varende erfgoed. Wij nodigen u uit om met het erfgoedveld na te denken over de balans tussen aanwijzing en bescherming, subsidies en verdienmodellen, omdat ondernemerschap en marktwerking net zomin zelfstandig kunnen blijven bestaan als sterk gesubsidieerde instellingen en objecten zonder concreet gebruik.

5. Erfgoed & PARTICIPATIE

Vrijwilligers vormen de basis van onze participatiesamenleving. Hun gepassioneerde betrokkenheid vormt een belangrijke kracht voor ons erfgoed. Betaalde en onbetaalde medewerkers van erfgoedinstellingen werken gezamenlijk aan nieuwe structuren voor het delen van kennis en faciliteiten. Evenwichtige aandacht voor het belang van professionals én vrijwilligers met hun eigen expertise en achtergrond is in de erfgoedsector noodzakelijk. Juist nu, wanneer de grootste groep vrijwilligers tot een kwetsbare doelgroep behoort.

6. Erfgoed & INCLUSIE

Erfgoed speelt een cruciale rol in de identiteitsbepaling van mensen. Het zegt iets over henzelf, maar ook over de mensen om hen heen. Erfgoed kan een belangrijke verbindende factor zijn wanneer cultuur en waarden worden gedeeld. Het benutten van de sociale rol van erfgoed kan andere perspectieven tonen, waardoor nieuwe doelgroepen worden aangesproken. Daarnaast kan het zichtbaar maken van inclusie en diversiteit in de erfgoedsector het gesprek over 'lastige' onderwerpen openen, zoals de ethische kwestie betwist erfgoed. Naast nieuwe doelgroepen worden ook jongeren hierbij betrokken, zoals in de Jongerencommissie van Unesco. Door aan jongeren te vragen welk erfgoed zij belangrijk vinden creëer je ruimte voor dialoog en wordt de diversiteit van erfgoed zichtbaar. Zo kan erfgoed een brug vormen naar de ander en de mogelijkheid bieden om het gesprek aan te gaan over cultuur, erfgoed en de waarden die daarin besloten liggen.

Vooral op dit thema zien wij een grote meerwaarde in internationale samenwerking. Door samen met buitenlandse partners te reflecteren op ons erfgoed zien wij de mogelijkheid om meerstemmigheid en inclusie te versterken.

Voor de komende verkiezingsperiode zijn dit voor ons de belangrijkste punten. Wij vragen u om erfgoed op te nemen in uw verkiezingsprogramma, omdat ons erfgoed de identiteitsdrager is voor een leefbaar Nederland.

DEZE VERKIEZINGSAGENDA IS EEN INITIATIEF VAN DE VOLGENDE ORGANISATIES VAN HET ERFGOEDPLATFORM VAN KUNSTEN '92, LANDELIJKE BELANGENVERENIGING VOOR KUNST, CULTUUR, ERFGOED & CREATIEVE SECTOR:

BOEi Nationale Maatschappij tot Restaureren & Herbestemmen van Cultureel Erfgoed
DEN, kennisinstituut cultuur & digitalisering
DutchCulture
Erfgoedvereniging Heemschut
FGM | Federatie Grote Monumentengemeenten
FIM | Federatie Instandhouding Monumenten
Federatie Ruimtelijke Kwaliteit
Groot Reuvensoverleg
KIEN | Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland
KVAN BRAIN | Voor professionals en instellingen in de archiefsector
LCM | Landelijk Contact van Museumconsulenten
Mondriaan Fonds

Museumvereniging
Nationale Archeologiedagen
Nederlandse Unesco Commissie
NMO | Nationale Monumentenorganisatie
Netwerk Steunpunten Cultureel Erfgoed
OPEN | Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland
sKBL | stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen & Landgoederen
Stichting Liniebreed Ondernemen
Stichting Nationale Archeologiedagen
Stichting Nederland Monumentenland
Stichting Werelderfgoed Nederland
Vereniging de Hollandsche Molen
VOIA | Vereniging van Ondernemers in Archeologie

Wilt u meer informatie over erfgoed, onze standpunten of de op- name van erfgoed in uw programma's? Neemt u gerust contact op met Marianne Versteegh, algemeen secretaris van Kunsten '92: marianneversteegh@kunsten92.nl.